

ارائه مدلی برای ارتقاء کیفیت زندگی خوابگاهی در منطقه دوازده دانشگاه آزاد اسلامی

رضا شعبان نژاد^۱، دکتر نادرقلی قورچیان^۲

تاریخ دریافت: تیر 91

تاریخ پذیرش: خرداد 92

چکیده:

هدف پژوهش حاضر ارائه مدلی برای ارتقاء کیفیت زندگی خوابگاهی در منطقه دوازده دانشگاه آزاد اسلامی بود. جامعه مورد نظر در این پژوهش، کلیه دانشجویان مقاطع مختلف آموزشی ساکن در خوابگاه‌های منطقه 12 دانشگاه آزاد اسلامی در سال تحصیلی 92-93 بود. نمونه عبارت از، 350 نفر از دانشجویان ساکن در خوابگاه‌ها بود که به شیوه نمونه‌گیری خوشه‌ای چند مرحله‌ای انتخاب شدند. روش پژوهش از نظر هدف کاربردی و از نظر نوع زمینه یابی بود. ابزار جمع‌آوری اطلاعات در این پژوهش پرسشنامه محقق ساخته بود که عوامل موثر بر کیفیت زندگی خوابگاهی در وضع موجود و مطلوب را می‌سنجید. برای توصیف داده‌ها از جداول توزیع فراوانی، نمودار میله‌ای، میانگین و انحراف استاندارد و برای پاسخ به سوال‌های پژوهش، آزمون کلموگروف اسمیرنف، جهت شناسایی مولفه‌ها از تحلیل عامل اکتشافی به روش مولفه‌های اصلی، جهت ارائه مدل از روش مدل سازی معادله ساختاری استفاده شد. نتایج بدست آمده عبارتند از:

فناوری، فرهنگی اجتماعی، روان شناختی، نیروی انسانی، فیزیکی کالبدی و بهداشتی مؤلفه‌های اصلی کیفیت زندگی دانشجویان مقیم خوابگاه‌ها بودند.

1 دانشجوی دکتری مدیریت آموزش عالی

2 عضو هیئت علمی دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم و تحقیقات

-فناوری هم به صورت مستقیم و هم از طریق مولفه‌های فرهنگی اجتماعی و روان شناختی بر کیفیت زندگی تأثیر دارد.

-نیروی انسانی هم به صورت مستقیم و هم از طریق مولفه فرهنگی اجتماعی بر کیفیت زندگی تأثیر دارد.

روان شناختی هم به صورت مستقیم بر کیفیت زندگی تأثیر دارد. و هم نقش واسطه را بازی می‌کند و عوامل بهداشتی، فناوری، فیزیکی کالبدی را با کیفیت زندگی مرتبط می‌کند.

-عامل فرهنگی اجتماعی هم به صورت مستقیم بر کیفیت زندگی تأثیر دارد. و هم نقش واسطه را بازی می‌کند و همه مولفه‌ها را با کیفیت زندگی مرتبط می‌کند.

-عامل بهداشتی به صورت مستقیم بر کیفیت زندگی تأثیر ندارد ولی از طریق مولفه‌های فرهنگی اجتماعی و روان شناختی بر کیفیت زندگی تأثیر دارد.

-عامل فیزیکی کالبدی به صورت مستقیم بر کیفیت زندگی تأثیر ندارد ولی از طریق مولفه‌های فرهنگی اجتماعی و روان شناختی بر کیفیت زندگی تأثیر دارد.

واژه‌های کلیدی: کیفیت زندگی خوابگاهی، دانشجویان، دانشگاه آزاد اسلامی

مقدمه

تاکنون چارچوب جامعی برای مطالعه کیفیت زندگی به صورت یک پارچه و کل گرایانه و متکی بر شاخص‌های فیزیکی، مکانی و اجتماعی ارایه نشده است (کمپ و همکاران^۳، 2009). امروزه کیفیت زندگی مفهومی پیچیده است و بسیاری از دانشمندان از ارائه تعریفی جامع و مانع از آن ناتوانند. چرا که در کاین مفهوم از سوی اقشار مختلف جامعه معنای متفاوتی را متبادر می‌کند (جورج و بیرون^۴، 1980). نتایج علمی بدست آمده در زمینه کیفیت زندگی مبین این موضوع است که اصطلاحات حاکم بر آن به صورت بسیار مشکلی تعریف پذیر بوده و نشان از عدم توافق در این زمینه می‌باشد. (موریس و کامانهو، 2010) در برخی از روش‌ها از جمله در روش پیشنهادی میشل و همکاران مجموعه‌ای از عوامل از قبیل بهداشت، محیط زیست فیزیکی، رشد فردی و ایمنی مطرح شده‌اند و حتی پژوهشگران حال حاضر نیز از اقتصاد به عنوان یکی از سه رکن اساسی از کیفیت تلقی کرده‌اند. (کمپ و همکاران، 2003) اما تلاش‌ها در جهت رسیدن به یک تعریف مشترک نشان دهنده این امر است که عدم وجود چارچوب کلی برای کیفیت زندگی باعث جلوگیری از پیشرفت در این زمینه می‌گردد. (پاسیون^۵، 2003). مطالب فوق باعث گردید تا بعضی از پژوهشگران کیفیت زندگی را مفهومی عمدتاً ذهنی بدانند، از آن جمله می‌توان به تعریف ارائه شده توسط گروه هو-کل^۶ در سال 1993 اشاره داشت که کیفیت زندگی را ادراک فرد از موقعیت خود در زندگی در زمینه‌های فرهنگی و سیستم‌های ارزش‌گذاری می‌داند که در رابطه با او به اهداف، انتظارات، استانداردها و... بستگی دارند، معرفی می‌کند (کمپ و همکاران، 2003). بعضی دیگر از پژوهشگران کیفیت زندگی را رضایت از زندگی به عنوان درجه‌ای از برخورداری یک فرد از امکانات ارائه شده می‌دانند. (کمپ و همکاران، 2003 و سیف‌الدینی، 2010). کیفیت زندگی به عنوان مفهومی که دارای ابعاد چندگانه بوده و حوزه‌های مختلفی را در گستره‌ی خود جای داده است در دو سطح خرد (فردی به صورت عینی-ذهنی) و کلان (اجتماعی، عینی و معنایی (زیبا شناختی) تعریف می‌شود.

3-Kamp et al

4- George & Bearon

5-Pacione

6- who-qol

سطح خرد شاخص‌هایی نظیر ادراکات کیفیت زندگی فردی را شامل می‌شود که به صورت مستقیم به فرد و ذهنیات او وابسته است.

و سطح کلان شامل درآمد، اشتغال، مسکن، آموزش و پرورش، و سایر شرایط زندگی و محیط است. در رویکردی عملی، کیفیت زندگی مفهومی کلی تعریف می‌شود که تمام ابعاد زیستی شامل رضایت مادی، نیازهای حیاتی، به‌علاوه جنبه‌های انتقالی زندگی نظیر توسعه فردی، خودشناسی، و بهداشت اکوسیستم مرا پوشش می‌دهد (بالدوین و همکاران⁷، 1994). در واقع کیفیت زندگی احساسی است شخصی که از ارزش‌های فردی نشأت می‌گیرد و یا معلول شرایط عینی است یعنی وضعیت اقتصادی - اجتماعی - سیاسی - فرهنگی جامعه‌ای که فرد در آن به سر می‌برد؟ و یا هر دو؟ بنابراین بایداز مدل‌ها و تکنیک‌هایی استفاده شود که هم وجه عینی و هم وجه ذهنی کیفیت زندگی را بسنجد. در سال‌های اخیر در زمینه کیفیت زندگی خوابگاه‌ها تحقیقاتی انجام گرفته است که هر یک به نوبه خود ابعاد مختلف زندگی دانشجویی را مورد بررسی قرار دادند. از جمله اضطراب و کیفیت زندگی (صالحی و نبیری، 1389)؛ استرس و کیفیت زندگی (نبیری و حاج باقری، 1385)؛ میزان استرس با ناامیدی در دانشجویان ساکن خوابگاه مصباح و عابدیان(1383)؛ وضعیت سلامت روانی دانشجویان مستقر در اتاق‌های پرجمعیت و کم جمعیت رحیمی (1385)؛ رفتارهای انحرافی در خوابگاه‌ها (مثنوی و همکاران، 1384)، فعالیت‌های فیزیکی، مقاومت در برابر استرس، سیگار کشیدن، تغذیه (بختاری⁸ و همکاران، 2007)؛ عوامل اقتصادی و اجتماعی دانشجویان در خوابگاه (نوابی نژاد، 1385)؛ مسائل عاطفی (کریمی، 1387)؛ مسائل فیزیکی و محیطی خوابگاه (توانگر، 1389)؛ مسائل بهداشتی و عدم توجه به استانداردهای بهداشتی⁹ نظافتی¹⁰ و بهداشت آشپزخانه‌ها، سرویس‌های بهداشتی، نوع آب آشامیدنی (هاشمی، 1388)، مسائل و مشکلات رفتاری، بددهنی - ها، پیامک‌ها و بلوتوث بازی طولانی مدت (رد و همکاران، 2007؛ عابدی و همکاران، 2008)؛ مسائل امنیتی، روانی و عاطفی و فقدان امکانات تفریحی و فرهنگی (صابری، 1383)؛ مقایسه میزان افسردگی، اضطراب، استرس و کیفیت زندگی دانشجویان پسر و دختر مقیم خوابگاه‌های دانشجویی

7-Baldwin et al
8 Bakhtari
9Health standands
10Cleaning

رضایی و آزادی(1386)؛ بررسی رابطه شادکامی^{۱۱} با عملکرد تحصیلی دانشجویان بومی و غیر بومی دهدشت و آهنکوب نژاد (1389)؛ بررسی نگرش دانشجویان خوابگاهی در مورد رفتارهای انحرافی مثنوی و سام آرام(1384)؛ بررسی میزان استرس و نحوه سازگاری در دانشجویان خوابگاه‌های دختران یاوریان و گلشن (1385)؛ تاثیر شرایط اسکان دانشجویان بر مهارت‌های حل مسئله (اوسلا و گرچین، 2010). رستمی مسئول مرکز مشاوره دانشگاه علوم پزشکی تهران، نبود امکانات تفریحی و ورزشی، نبود امکانات کافی برای مطالعه و تحقیقات دانشجویان و... را از مشکلات عمده دانشجویان خوابگاهی ذکر کرده است و عنوان می‌کند که ایجاد تحرک و شادابی در دانشجویان خوابگاهی، افزایش روحیه مسئولیت‌پذیری، فعال نمودن و مسئولیت‌پذیری تشکلهای دانشجویی، ترویج ورزش‌های همگانی و گسترش خدمات مشاوره دانشجویی در خوابگاه‌ها می‌تواند از مشکلات دانشجویان در خوابگاه‌های دانشجویی بکاهد. از طرفی خوابگاه دانشجویی محل بیتوته و زندگی دانشجویانی است که هر کدام با تفاوت‌های فرهنگی^{۱۲} و طبقه اجتماعی^{۱۳}، فرهنگ، سنت^{۱۴} و اعتقادات مختلف^{۱۵}، متمکن تا کم درآمد، افراد بسیار با علاقه به کسب علم و دانش و تحقیق و خود سازی تا افراد کاملاً بی تفاوت و صرفاً در پی کسب مدرک که همه جهت هدف مشترک گرد هم آمده‌اند. طبیعاً این تفاوت‌ها هم میتواند باعث رشد^{۱۶} و تعالی^{۱۷} و پویایی^{۱۸} آنها گردد و هم امکان اصطکاک و بر خورد نامعقول را در محیط خوابگاه در پیش داشته باشد (حکیمیان، 1381؛ مثنوی، 1383؛ وکیلی زاده، 1380) بنابراین از دست دادن نیروی با نشاط، پرشور، حساس و مسئولیت‌پذیر فردا برای مملکت خسران بزرگی را در پی دارد. با ملاحظه موارد مطرح شده و فقدان شناسایی مولفه‌های اصلی ارتقاء کیفیت زندگی خوابگاهی، این تحقیق در صدد شناسایی مولفه‌های اصلی سبک زندگی خوابگاهی دانشجویان مقیم خوابگاه‌ها و ارائه مدلی جهت ارتقاء کیفیت زندگی دانشجویان در خوابگاه می‌باشد. با توجه به اهداف پژوهش برای توصیف داده‌ها از جدول توزیع فراوانی، نمودار میله‌ای، میانگین و انحراف استاندارد و برای پاسخ به سوال‌های پژوهش، آزمون

11 Welfare

12 Cultural differences

13 Social Class

14 Tradition

15 Different beliefs

16 Growth

17 Excellence

18 Dynamism

کلموگروف اسمیرنف برای بررسی نرمال بودن متغیرها، جهت شناسایی مولفه‌ها از تحلیل عامل اکتشافی به روش (PC)^{۱۹} و جهت ارائه مدل از روش مدل سازی معادله ساختاری^{۲۰} استفاده شد.

روش:

پژوهش از نظر هدف کاربردی و از نظر نوع زمینه یابی است. جامعه مورد نظر در این پژوهش، کلیه دانشجویان مقاطع مختلف آموزشی ساکن در خوابگاه‌های منطقه 12 دانشگاه آزاد اسلامی در سال تحصیلی 92-93 بودند. حجم نمونه با توجه به جدول «گرجسیومورگان» 350 نفر مشخص گردید که به شیوه نمونه گیری خوشه ای چند مرحله ای از هر کدام از دانشجویان رشته‌های فنی، علوم پایه، مدیریت، حسابداری، مهندسی پزشکی، تربیت بدنی، زراعت و صنایع غذایی مقیم خوابگاهها انتخاب شدند. پس از جلب مشارکت دانشجویان پرسشنامه محقق ساخته که عوامل موثر بر کیفیت زندگی خوابگاهی در وضع موجود و مطلوب را می‌سنجید در مورد دانشجویان به صورت گروهی اجرا شد. پرسشنامه محقق ساخته، کیفیت زندگی رادرابعاد منابع انسانی، روانشناختی، فیزیکی و کالبدی، فرهنگی واجتماعی، تکنوژی و بهداشتی مد نظر داشت. ضریب آلفای کرونباخ پایایی مولفه‌ها در وضعیت موجود را 0/788 برای بعد بهداشتی الی 0/930 برای کل پرسشنامه و در وضعیت مطلوب 0/775 برای بعد منابع انسانی الی 0/842 برای کل پرسشنامه بدست داد. که همه ضرایب قابل قبول و معنادار است. برای بررسی روایی پرسشنامه از روایی محتوا استفاده شد. میزان توافق نظرات 5 نفر از اساتید راجع به این که آیا شش مولفه طرح شده، کیفیت زندگی را پوشش می‌دهد، و ثانیاً آیا آیت‌های طرح شده برای هر مولفه چقدر منعکس کننده آن مولفه است از خیلی زیاد تا خیلی کم اندازه گیری شد. اساتید اتفاق نظر داشتند که اولاً شش مولفه طرح شده، کیفیت زندگی را پوشش می‌دهد و ثانیاً آیت‌های طرح شده برای هر مولفه می‌تواند در اندازه گیری آن مولفه موثر باشد. ضریب روایی 0/81 برای بعد فرهنگی واجتماعی الی 0/89 برای بعد روانشناختی بود.

یافته‌ها

1- میانگین سن دانشجویان در این پژوهش 23/01 سال با انحراف استاندارد 3/42، حداقل سن 18 و حداکثر 38 سال بود. میانگین مدت زمان اقامت در خوابگاه 3/31 ترم با انحراف استاندارد 2/40، حداقل مدت زمان اقامت در خوابگاه یک ترم و حداکثر 32 درصد مرد و 68 درصد زن بودند.

2- 44/85 درصد دانشجویان پاسخ دهنده رشته‌های فنی و 22/85 درصد رشته‌های علوم پایه و 32/86 درصد دانشجویان رشته‌های مهندسی پزشکی، تربیت بدنی و صنایع غذایی بودند.

3- ابعاد اصلی کیفیت زندگی دانشجویان مقیم خوابگاه‌ها کدامند؟ برای پاسخ به این پرسش از روش تحلیل مولفه‌های اصلیه روش (PC)²¹ استفاده شد. به منظور تشخیص عامل‌هایی که احتمالاً زیربنای آیت‌های سی و یک گانه مد نظر پژوهشگر برای کیفیت زندگی را تشکیل می‌دهد و همچنین ساختار ساده آن، روش چرخش واریماکس با حداقل بارعاملی 0/40 مورد استفاده قرار گرفت. محاسبات انجام شده نشان داد که شاخص کفایت نمونه‌برداری (KMO) ²² برابر با 0/918 و سطح معنادار بودن مشخصه آزمون کرویت بارتلت نیز کمتر از 0/001 است. بنابراین بر پایه هر دو ملاک می‌توان نتیجه گرفت که اجرای تحلیل عاملی بر اساس ماتریس همبستگی حاصل در گروه نمونه مورد مطالعه قابل توجه بود. برای تعیین این مطلب که کیفیت زندگی از چند عامل اشباع شده، سه شاخص ارزش ویژه، درصد تبیین واریانس، و نمودار چرخش یافته ارزش‌های ویژه scree مورد بررسی قرار گرفت. برپایه سه شاخص مذکور از داده‌های مربوط به کیفیت زندگی تعداد 6 عامل که ارزش ویژه بیشتر از یک داشت و 66/35 درصد کل واریانس تبیین را می‌کرد، استخراج شد. عامل اول با ارزش ویژه 11/57 به اندازه 37/31 درصد از واریانس کل و عامل ششم با ارزش ویژه 1/13 به اندازه 3/63 درصد از واریانس کل کیفیت زندگی را تبیین می‌کند. جدول 1 بار عاملی آیت‌ها را بر روی عامل 1 تا 6 پس از چرخش واریماکس نشان می‌دهد.

21 Principle component analysis
17-Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy

جدول 1: بار عاملی آیتمها بر روی عامل 1 تا 6 پس از چرخش واریماکس

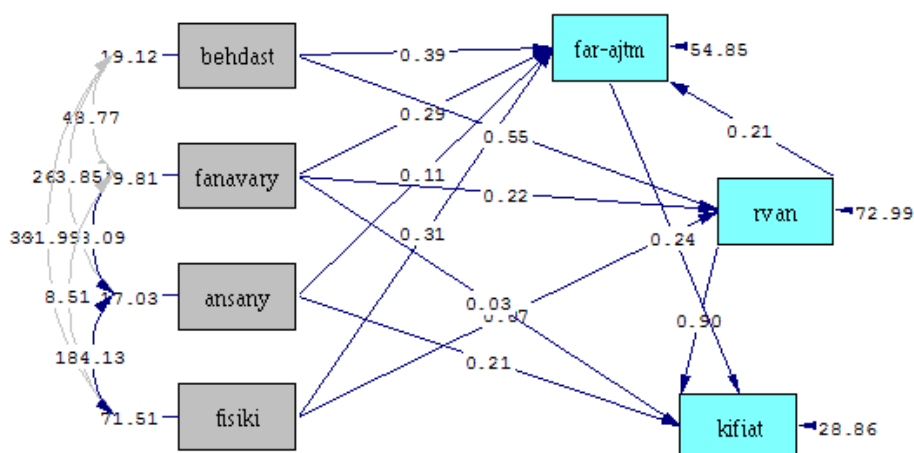
آلفا	بار عاملی	عاملها و آیتمها
0/918		عامل اول: فناوری
	.824	1) ایجاد شرایط دسترسی به سایت‌های معتبر علمی به صورت آزاد
	.820	2) تامین کامپیوتر به تعداد مناسب در محیط خوابگاه
	.817	3) افزایش پهنای باند و تجهیزات و وایرلس
	.546	4) در نظر گرفتن فضای اوقات فراغت در داخل خوابگاه (کافی نت، کافه تریا، کافی گیمر و...)
	.511	5) ارائه آموزشی مهارت‌های روابط جنسی سالم (آسیب شناسی روابط جنسی ناسالم)
	.465	6) برگزاری نشست‌های دانشجویی در خوابگاه جهت بررسی مسائل سیاسی، اجتماعی و اقتصادی
	.416	7) برگزاری گردهم آیی هایی توسط سرپرست خوابگاه جهت مرادده و تعامل افراد با قومیتها و گروه‌ها در خوابگاه
	.406	8) تامین و تهیه غذا(صبحانه، ناهار، شام)
		عامل دوم: فرهنگی اجتماعی
0/905	.703	1) در نظر گرفتن فضای سبز مناسب برای تفریح و مطالعه
	.687	2) در نظر گرفتن فضای ورزشی (زمین فوتبال، استخر، باشگاه ورزشی)
	.640	3) در نظر گرفتن فضای پارکینگ برای هر فرد
	.594	4) ایجاد شرایط پخش فیلم و جلسات نقد
	.508	5) برگزاری مسابقات ورزشی، علمی-فرهنگی در بین دانشجویان خوابگاه
		عامل سوم: روان شناختی
0/830	.746	1) وجود مشاور جهت حل مسائل شخصی دانشجو
	.609	2) وجود کادر پزشکی-درمانی

	.600	3) تشکیلهگروهسرسرپرستیخوابگاهمتشکلادانشجویانساکندر خوابگاهیهمنظور خودگردانیخوابگاه
	.481	4) ارائه بروشورها و آموزش هایی جهت یادگیری زندگی مستقل و به دور از خانواده
	.466	5) گردآوری و ثبت تجربیات مهم و خاص دانشجویان در زندگی خوابگاهی و ارائه آن به دیگران
	.449	6) ارائه آموزش مهارت های زندگی اجتماعی (مانند: تعامل گروهی، گذشت، همکاری، مهارت های زندگی جمعی)
	.433	7) تدوین نظام نامه و آیین نامه رسمی جهت برقراری نظم در زندگی خوابگاهی (ساعت ورود و خروج، خواب، تغذیه)
		عامل چهارم: نیروی انسانی
0/758	.762	1) حضور مستمر سرپرست خوابگاه
	.755	2) ارتباط صمیمانه و مبتنی بر احترام سرپرست و کارکنان مستقر در خوابگاه
	.590	3) وجود نظافتچی و نیروی خدماتی
	.565	4) نظارت بر رفت و آمد و ثبت دقیق حضور و غیاب دانشجویان ساکن خوابگاه
		عامل پنجم: فیزیکی کالبدی
0/747	.608	1) ایجاد شرایط حق انتخاب، هم اتاقی ها توسط دانشجویان (رشته، مقطع، قومیت و...)
	.578	2) امکان انتخاب تراکم اتاق ها با هزینه های متفاوت (خصوصی، 2 تخته، 4 تخته، ...)
	.570	3) در نظر گرفتن سالن مطالعه بدون محدودیت زمانی
	.529	4) پیشگیری از آلودگی های صوتی (صدای بلند، رفت و آمد ماشین ها، تاسیسات و ...)
		عامل ششم: بهداشتی
0/691	.843	1) انجام نظافت خوابگاه توسط دانشجویان (به منظور تقویت حس مسئولیت فردی)
	.551	2) تامین استانداردهای کیفی بهداشتی و آراستگی (رنگ، سرامیک، نظافت)
	.402	3) تامین استانداردهای کمی (تعداد آشپزخانه، اجاق، یخچال، حمام، توالت)

نتایج جدول فوق نشان می‌دهد که: عوامل فناوری، فرهنگی اجتماعی، روان شناختی، نیروی انسانی، فیزیکی کالبدی و بهداشتی عامل‌های اصلی کیفیت زندگی دانشجویان مقیم خوابگاه‌ها بود. که میزان اثر فناوری بر کیفیت زندگی دانشجویان 37/31 درصد فرهنگی اجتماعی 10/78 درصد، روان شناختی 20/6 درصد، نیروی انسانی 4/38 درصد، فیزیکی کالبدی 4/10 درصد و عامل بهداشتی به اندازه 3/6 درصد بود.

4- ارائه مدلی جهت ارتقاء سطح کیفیت زندگی دانشجویان در خوابگاه‌های دانشگاه:

برای بررسی مدل از روش¹ SEM استفاده شد که برای برازش مدل مذکور نرم افزار LISREL نسخه 8/7 مورد استفاده قرار گرفت. مدل مفهومی بدست آمده به انضمام ضرایب مسیر در شکل 1 نشان داده شده است.

Chi-Square=13.89, df=7, P-value=0.05309, RMSEA=0.053

شکل 1: مدل مفهومی به انضمام ضرایب مسیر

شاخص‌های برازش در جدول 2 نشان می‌دهد که، مجذور کای برابر 13/89 و سطح معناداری بیشتر از 0/05، حاکی از برازش مناسب مدل با داده‌ها است. مجذور کای نرم شده برای مدل اندازه‌گیری در این پژوهش 1/98؛ اغلب صاحب نظران مجذور کای نرم شده کوچکتر از 3 را نشان دهنده برازندگی مناسب مدل تلقی می‌کنند (گیلز، 2002)، شاخص برازندگی تطبیقی (CFI) بالاتر از 0/9 و شاخص برازندگی (GFI) برابر 0/99 و شاخص تعدیل شده برازندگی (AGFI) نیز 0/98 و همچنین RMSEA برابر با 0/053 بود که بر اساس مقادیر بدست آمده می‌توان گفت مدل مطالعه حاضر برازش مناسبی با داده‌ها دارد 0

جدول 2: شاخص‌های برازش مدل

شاخص‌های برازش	χ^2	sig	χ^2/df	RMSEA	GFI	AGFI	CFI
مقادیر شاخص‌ها	13/89	0/053	1/98	0/053	0/99	0/98	0/96

ضرایب در تمام مسیرها مثبت و معنادار بود. نتایج بدست آمده از مدل عبارتست از:

- فناوری هم به صورت مستقیم و هم از طریق مولفه‌های فرهنگی اجتماعی و روان شناختی بر کیفیت زندگی تأثیر دارد.
- نیروی انسانی هم به صورت مستقیم و هم از طریق مولفه فرهنگی اجتماعی بر کیفیت زندگی تأثیر دارد.
- روان شناختی هم به صورت مستقیم بر کیفیت زندگی تأثیر دارد و هم نقش واسطه را بازی می‌کند و عوامل بهداشتی، فناوری، فیزیکی کالبدی را با کیفیت زندگی مرتبط می‌کند.
- عامل فرهنگی اجتماعی هم به صورت مستقیم بر کیفیت زندگی تأثیر دارد و هم نقش واسطه را بازی می‌کند و همه مولفه‌ها را با کیفیت زندگی مرتبط می‌کند.
- عامل بهداشتی به صورت مستقیم بر کیفیت زندگی تأثیر ندارد ولی از طریق مولفه‌های فرهنگی اجتماعی و روان شناختی بر کیفیت زندگی تأثیر دارد.

- عامل فیزیکی کالبدی به صورت مستقیم بر کیفیت زندگی تأثیر ندارد ولی از طریق مولفه‌های فرهنگی اجتماعی و روان شناختی بر کیفیت زندگی تأثیر دارد.
- عوامل بهداشتی، فناوری، نیروی انسانی، فیزیکی کالبدی و روان شناختی 70 درصد واریانس مولفه فرهنگی اجتماعی کیفیت زندگی در دانشجویان را تبیین می کنند.
- عوامل بهداشتی، فناوری، فیزیکی کالبدی 56 درصد واریانس مولفه روان شناختی کیفیت زندگی در دانشجویان را تبیین می کنند.
- عوامل فرهنگی اجتماعی، فناوری، نیروی انسانی و روان شناختی 93 درصد واریانس کیفیت زندگی در دانشجویان را تبیین می کنند.

بحث و نتیجه گیری

با توجه به این که در ایران تحقیقات محدود و پراکنده‌ای پیرامون کیفیت زندگی خوابگاهی دانشجویان انجام شده، هدف پژوهش حاضر شناسایی مولفه‌های اصلی کیفیت زندگی خوابگاهی دانشجویان مقیم خوابگاه‌ها و ارائه مدلی جهت ارتقاء کیفیت زندگی دانشجویان در خوابگاه بود. نتایج تحلیل عامل اکتشافی با استفاده از روش تحلیل مولفه‌های اصلی (جدول 1) نشان داد که کیفیت زندگی خوابگاهی دانشجویان چند عاملی است. براین اساس شش عامل فناوری، فرهنگی اجتماعی، روان شناختی، نیروی انسانی، فیزیکی کالبدی و بهداشتی استخراج شد. نتایج بدست آمده با یافته‌های عابدی و همکاران (2008)؛ هاشمی (1388)؛ رد و همکاران (2007)؛ نوحی (1383)؛ رحیمی (1385)؛ مصباح و عابدیان (1383)؛ دهقانی و خدایناهی (1388)؛ امیدیان و صیاد (1389)؛ رستگار خالد (1389)؛ خوزانی (2010)، قورچیان و تن‌ساز (1374)؛ ولیزاده (1383)؛ مثنوی و همکاران (1384)، محمودی راد (1383). مرادیان (1391). و بکرز (2007) هم‌خوان است. بالدوین و همکاران نیز کیفیت زندگی را به عنوان مفهومی که دارای ابعاد چندگانه بوده و حوزه‌های مختلفی را در گستره‌ی خود جای داده است ذکر می کنند. در رویکردی عملی، کیفیت زندگی مفهوم یکلی تعریف می‌شود که تمام ابعاد زیستی شامل رضایت مادی، نیازهای حیاتی، به‌علاوه جنبه‌های انتقالی زندگی نظیر توسعه فردی، خودشناسی، و بهداشت اکوسیستم را پوشش می‌دهد. در واقع کیفیت زندگی احساسی است که از ارزش‌های فردی و شرایط عینی یعنی وضعیت اقتصادی- اجتماعی-

سیاسی - فرهنگی جامعه‌ای که فرد در آن به سر می‌برد نشأت می‌گیرد. پژوهش‌ها نشان می‌دهد که دور بودن از محیط خانه و خانواده و از دست دادن چترهای حمایتی خانواده، دوستان و آشنایان برای دانشجویان، که در شرایط خاص سنی و تغییرات تکاملی و رشدی قرار دارند، مسائل عاطفی ایجاد می‌کند. وجود شرایط نسبتاً متفاوت حاکم بر دانشجویان خوابگاهی و بومی بر نحوه ارزیابی آنها تاثیر گذار است. دانشجویانی که در کنار خانواده زندگی می‌کنند نه تنها از نظر رفع نیازهای مالی و تامین هزینه‌های زندگی، شرایط مناسب‌تر و محدودیت‌های کمتری را احساس می‌کنند بلکه از نظر روانی نیز از حمایت بیشتری برخوردارند، همچنین جدای از خانواده¹ جدایی از دوستان و شبکه ارتباطات اجتماعی،² و از نظر عملی رفت و آمد از محل تحصیل به خانه، دسترسی به دانشکده، دانشگاه، سلف سرویس و کتابخانه‌های عمومی و مراکز مهم شهر سازگاری با وضعیت اجتماعی - فرهنگی شهر جدید، و تلاش در جهت مدیریت یک زندگی مستقل³، از عوامل است که بر دانشجویان غیر بومی تاثیر منفی می‌گذارد. از طرفی نبود آگاهی از شرایط زندگی جمعی در خوابگاه‌ها در آغاز مرحله جدا زبستی از جمع خانواده و اقامت طولانی مدت در خوابگاه؛ بستر مساعدی برای بروز یا پذیرش رفتارهای انحرافی مغایر با هنجارهای اجتماعی می‌شود. اوسلا و گرچین (2010) نیز نشان دادند، شرایط اسکان دانشجویان بر مهارت‌های حل مسئله آنها تاثیر دارد و اگر شرایط مناسب باشد تلاشی که دانشجویان برای آشنایی، تمیز کردن و نظافت، گرمایش و محل سکونت و زندگی اجتماعی از خود نشان می‌دهند به آنها کمک می‌کند تا مهارت‌های حل مسئله خود را ارتقاء دهند و ممکن است برای آنها تاثیر مثبت داشته باشد. لی ات آل (2007) نیز نشان داده دانشجویان خواهان خوابگاهی هستند که از لحاظ موقعیت استراتژیک، نزدیک بودن کلاس‌های درس به خوابگاه و دسترسی مناسب به اینترنت، نرخ کرایه (هزینه خوابگاه)، مسافت تا امکانات دانشگاه، امنیت اتاق‌ها، امنیت خوابگاه، اندازه اتاق‌ها و سایر امکانات اصلی در کمپ مناسب باشد. در واقع هدف تأسیس خوابگاه تنها مسکن دادن دانشجویان غیر بومی نیست بلکه تامین خوابگاه چیزی شبیه تعهد دولت برای تامین مسکن برای مردم است. در واقع موضوع پرورش نیروی انسانی است. از آنجا که عمده فعالیت‌های پرورشی مثل، آموزش زندگی کردن، آموزش عشق ورزیدن و... در فضایی جریان می‌یابد

1Separation from family

2Separation from family

3Independent Living

که عملاً خارج از فضاهای آموزشی متعارف است و مناسب‌ترین محل استقرار این قبیل فضاها در جوار فضاهای مربوط به گذران ایام فراغت دانشجویان و طبیعتاً در جوار خوابگاه‌هایی است که دانشجویان بیشتر اوقات فراغت خود را در آنجا می‌گذرانند. بنابراین برنامه ریزی فضای یک خوابگاه بدون توجه به اهداف کلی و سیاست‌های آموزشی و نحوه پرورش نیروی انسانی مملکت بدون روشن بودن نیازهای عملکردی و کاربردی آن و یا بدون شناخت رفتارهای فردی و اجتماعی جوانان امکان پذیر نیست.

در نتیجه گیری مربوط به سوال، چه مدلی را می‌توان جهت ارتقاء سطح کیفیت زندگی دانشجویان در خوابگاه‌های دانشگاه ارائه داد؟ جدول 2 و شکل 1 نشان می‌دهد که: عوامل فرهنگی اجتماعی، فناوری، نیروی انسانی و روان شناختی بر کیفیت زندگی تأثیر دارند و 93 درصد واریانس کیفیت زندگی دانشجویان خوابگاه را تبیین می‌کنند. مولفه فرهنگی اجتماعی 70 درصد متأثر از عوامل بهداشتی، فناوری، نیروی انسانی، کالبدی و روان شناختی است. مولفه روان شناختی 56 درصد تحت تأثیر عوامل بهداشتی و فناوری است. فناوری هم به صورت مستقیم و هم از طریق مولفه‌های فرهنگی اجتماعی و روان شناختی بر کیفیت زندگی تأثیر دارد. توجه به تأثیر گسترده و عمیق انقلاب دیجیتال بر همه حوزه‌های زندگی فردی و جمعی، از جمله اوقات فراغت، آموزش، مناسبات اجتماعی، پژوهش و یادگیری و اصولاً "همه فعالیت‌های اجتماعی می‌توان گفت در عصر حاضر بدون بهره‌گیری از مواهب جامعه اطلاعاتی نمی‌توان برای زندگی خوابگاهی شرایطی را فراهم آورد که در شأن زندگی دانشجو باشد. به بیانی دیگر، کیفیت زندگی بدون بهره‌گیری از مواهب علمی - تکنولوژیکی موجود قابل تأمین نیست. برای دانشجویان احساس آرامش و لذت از زندگی بدون همگامی با این پیشرفت‌های علمی و تکنولوژیک میسر نیست. بنابراین طبیعی است که از نظر دانشجویان تأمین کامپیوتر در محیط خوابگاه به تعداد مناسب، ایجاد شرایط دسترسی به سایت‌های معتبر علمی به صورت آزاد، افزایش پهنای باند و تجهیزات و وایرلس، در نظر گرفتن فضای اوقات فراغت در داخل خوابگاه (کافی نت، کافه تریا، کافی گییم و...)، برگزاری نشست‌های دانشجویی در خوابگاه جهت بررسی مسائل سیاسی، اجتماعی و اقتصادی در اولویت باشد. در خوابگاه باید شرایطی بوجود آورد که در آن دانشجویان ضمن بهره‌مند شدن از مواهب پیشرفت‌های علمی و تکنولوژیک احساس کنند که در محیطی امن و ایمن زندگی می‌کنند و در درون احساس آرامش کنند. اظهار نظر و مشارکت دانشجویان در فرایندهای اقتصادی، اجتماعی، سیاسی، فرهنگی، توسعه انسانی، پیشرفت مستمر، داشتن مسئولیتی که به تنوع فرهنگی، نگرشی، رفتاری دانشجو حساس باشد و آن را سرمایه تلقی کند، حق دانشجویان خوابگاهی است. و ائزوه‌مکاران (2004) نیز در مطالعه‌ای

خاطر نشان کردند که کیفیت زندگی دانشجویان، از غیر دانشجویان همسن و سال آنها با اختلاف معنادار یک متر است. بکرز(2007) نیز در رابطه با این مسئله ذکر می کند که، مطالعات انجام شده نشان داده که شرایط خوابگاههای خوب و امکانات آن در کمپهای دانشگاهی تاثیر مثبتی بر نقش دانشجویان دارد. بنابراین آموزش عالی باید در این زمینه تلاش جدی مبذول دارد. برای طراحی محیط و فضاهای خوابگاهی مطلوب باید، برنامه ریزی پرورشی به موازات اقدامات مربوط به برنامه آموزشی صورت گیرد. پرداختن به امور پرورشی دانشجویان علاوه بر اینکه نیاز به احداث فضاهای مناسب دارد به تربیت کادری فهمیده، با شناخت و درکی درست و کامل از وظیفه نیازمند است. کادری که شاید اهمیت آن از تربیت کادر آموزشی حیاتی تر و سرنوشت سازتر باشد. اگر نمی توان شرایط همگن را برای ساکنین یک اتاق در نظر گرفت، لاقل می توان حریمی شخصی برای هر دانشجو در نظر گرفت. طراحی و سازماندهی فضاها می تواند با توجه به عملکردها و با در نظر گرفتن شاخص های تعیین کننده کلی حریم خصوصی هر فرد صورت گیرد. تا دانشجو احساس کند در محیط های اجتماعی کوچک می تواند تا حدودی خود را بیابد و به احساس آسایش بیشتری برسد. و این ممکن نخواهد بود مگر با تلاش و تداوم کاری کلیه صاحب نظران، برنامه ریزان، دست اندرکاران امور خوابگاهی.

وکیل زاده(1380) نیز ذکر می کند برنامه ریزان و مدیران خوابگاههای دانشجویی می توانند از طریق برنامه ریزی صحیح و اصولی در هماهنگی محیطهای همزیستی دانشجویی نقش موثری داشته باشند. اسکندری(1386) نیز عمده ترین ناکامی حاصل از زندگی در خوابگاهها و موقعیت های پر ازدحام ناشی از این است که در چنین شرایطی شخص از تنظیم یا کنترل تعداد زمان و نوع ارتباطات خود ناتوان است. این فرضیه در نظریه درماندگی آموخته شده ریشه دارد. مطابق این نظریه توانایی شخص در کنترل محیط خویش منجر به احساس درماندگی می شود و احساس درماندگی نیز به نوبه خود سبب می شود که شخص میدان را خالی کند و حتی در موقعیت های دیگر نیز کوشش و تلاش را بی فایده بداند.

پیشنهادهای کاربردی برگرفته شده از تحقیق

نتایج تحقیق حاضر، بیانگر آن است که متأسفانه وضعیت موجود خوابگاهها در اکثر موارد پایین تر از حد متوسط بوده است و رسیدن به وضعیت مطلوب نیازمند تلاش جدی مسئولین دانشگاهها می باشد. لذا به منظور بهبود سطح وضعیت موجود در تمام مولفهها تا رسیدن به وضع مطلوب پیشنهادهای ذیل ارائه می شود:

بعد انسانی

به منظور افزایش سطح کیفیت زندگی در بعد انسانی موارد ذیل پیشنهاد می‌شوند:

1. حضور مسئولین خوابگاه به منظور پاسخگویی به نیازهای دانشجویان در حیطه کاری خود باید به صورت مستمر و تمام وقت باشد و آمادگی ارائه خدمات را داشته باشند.
2. بین دانشجویان و مسئولین خوابگاه همواره باید رابطه‌ی صمیمانه و مبتنی بر احترام باشد.
3. جذب و افزایش تعداد مشاورین و پزشکان متخصص و متعهد در خوابگاه به منظور حل مسائل دانشجویان.
4. رعایت تناسب تعداد نیروهای خدماتی با دانشجویان در خوابگاه‌ها بعد روانشناختی

به منظور افزایش سطح کیفیت زندگی در بعد روانشناختی پیشنهادهای ذیل مطرح می‌شوند:

1. به منظور افزایش سطح کیفیت زندگی در بعد انسانی پیشنهاد می‌شود:
2. تشکیل گروه‌های خودگردان سرپرستی خوابگاه متشکل از دانشجویان ساکن؛
3. برگزاری کلاس‌ها، کارگاه‌ها و ارائه کتاب و راهنمایی‌های مکتوب و شفاهی به منظور افزایش مهارت‌های زندگی مستقل و بدور از خانواده؛
5. ثبت، ذخیره سازی و تسهیم تجارب زندگی خوابگاهی در بین دانشجویان؛
6. فراهم آوردن شرایط انتخاب هم اتاقی‌ها به صورت اختیاری و بر مبنای رشته، مقطع تحصیلی؛
7. برگزاری کارگاه، کلاس‌ها و نشست‌های آموزش مهارت‌های زندگی در بعد مهارت‌های ارتباط جمعی؛

بعد کالبدی

به منظور افزایش سطح کیفیت زندگی در بعد کالبدی موارد ذیل مطرح می‌شوند:

1. تهیه و تدارک اتاق‌هایی ویژه (خصوصی، سوئیت و...) با پرداخت‌های متفاوت با انتخاب دانشجویان؛
2. ایجاد فضای سبز مناسب برای تفریح و مطالعه دانشجویان؛
3. فراهم آوردن امکانات ورزشی مناسب برای غنی سازی اوقات فراقت در خوابگاه؛
4. ایجاد سالن‌های مطالعه بدون محدودیت زمانی؛
5. کاهش آلودگی صوتی در خوابگاه از طریق استقرار خوابگاه در محیط‌های کم رفت و آمد، استاندارد سازی تاسیسات، عایق نمودن دیوار و پنجره‌ها؛

6. ایجاد فضای مناسب برای پارک نمودن خودروهای دانشجویی؛

فرهنگی و اجتماعی

به منظور بالا بردن سطح کیفیت زندگی در بعد فرهنگی و اجتماعی پیشنهادهای ذیل ارائه می‌گردد:

1. ایجاد شرایط لازم برای برگزاری نشست‌ها و جلسات پخش و نقد فیلم.
2. برگزاری مسابقات ورزش و علمی - فرهنگی درون خوابگاهی.
3. جامعه پذیری دانشجویان از طریق برگزاری نشست و محفل‌های خوابگاهی به منظور افزایش تعامل و آشنایی با آداب و رسوم اقوام مختلف.
4. برگزاری نمایشگاه‌ها و جشنواره‌های مختلف در خصوص آشنایی با دستاوردهای قومی - محلی درون خوابگاه.
5. ایجاد فضای مناسب از قبیل کافی نت، کافی تریا و کافی گیم.
6. برگزاری نشست‌های سیاسی و اجتماعی از طریق دعوت از صاحب نظران و صاحب منصبان سیاسی و اجتماعی درون خوابگاه‌های دانشجویی.

فناوری

به منظور بهبود سطح کیفیت زندگی در بعد فناوری موارد ذیل پیشنهاد می‌شوند:

1. افزایش تعداد کامپیوتر به منظور تسریع در استفاده از خدمات رایانه‌ای.
2. ایجاد حساب‌های کاربردی به منظور دسترسی به منابع الکترونیکی و کتابخانه دیجیتال؛
3. افزایش و فراهم آوردن پهنای باند مناسب و دسترسی به اینترنت با سرعت مناسب از طریق وایرلس؛

بهداشتی

به منظور افزایش سطح کیفیت زندگی در بعد بهداشتی پیشنهادهای ذیل مطرح می‌شوند:

1. ترغیب و تلاش برای مسئولین برای دخالت و مشارکت دانشجویان در نظافت خوابگاه؛
2. تدوین آیین نامه، مقررات و دستورالعمل‌های مربوط به حوزه بهداشتی و آراستگی فضای خوابگاه و نظارت بر حسن اجرای آنها؛
3. ایجاد رعایت نسبت بین تعداد دانشجویان و تعداد سرویس‌های بهداشت و آشپزخانه؛
4. ایجاد و فراهم نمودن سالن‌های غذاخوری مناسب در خوابگاه‌های دانشجویی
5. ارائه کارگاه و سخنرانی‌های آموزشی برای آشناسازی دانشجویان با مهارت‌های روابط جنسی سالم و آگاهی از آسیب‌های ناشی از عدم رعایت آن

کتابنامه:

- قورچیان، نادرقلی؛ تن‌ساز، فروغ. (1374). سیمای روند تحولات برنامه درسی به عنوان یک رشته تخصصی از جهان باستان تا جهان امروز. تهران: موسسه پژوهش و برنامه‌ریزی آموزش عالی.
- صالحی، تهمینه؛ دهقان نیری. (1389). ارتباط اضطراب و کیفیت زندگی در دانشجویان مقیم خوابگاه‌های دانشگاه علوم پزشکی تهران. فصلنامه پایش. سال دهم. صص 175-181.
- دهقان نیری، ناهید؛ ادیب حاج باقری، محسن. (1385). تأثیر تن آرامی بر استرس و کیفیت زندگی دانشجویان مقیم خوابگاه‌های دانشجویی. فصلنامه علمی-پژوهشی فیض. سال دهم. شماره 2. صص 50-56.
- مثنوی، عطاالله؛ سام آرام، عزت اله؛ حسینی، سید احمد؛ آقا بخشی، حبیب الله؛ فروغان، مهشید؛ صدرالسادات، سید جلال؛ رهگذر، مهدی. (1384). نگرش دانشجویان خوابگاهی دانشگاه علوم پزشکی ایران در مورد رفتارهای انحرافی در خوابگاه‌ها. فصلنامه علمی پژوهشی توانبخشی. دوره ششم. شماره چهارم. صص 20-25.
- محمودی راد، مریم. آراسته، حمیدرضا. (1383). خوابگاه‌های دانشجویی به مثابه جوامعی برای یادگیری. طب و تزکیه. شماره 53.
- مثنوی، عطاالله و همکاران. (1384). نگرش دانشجویان خوابگاهی دانشگاه علوم پزشکی ایران در مورد رفتارهای انحرافی در خوابگاه‌ها. مجموعه مقالات. توانبخشی. دوره ششم. شماره چهارم.
- آراسته، مدیر. (1386). بررسی بی‌خوابی در دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی کردستان. مجله علمی دانشگاه علوم پزشکی کردستان. دوره دوازدهم، پاییز 1386، 63-58.
- امیدیان، مرتضی؛ صیاد، سحر (1389). شیوع خواب آلودگی روزانه در دانشجویان خوابگاهی و غیر خوابگاهی دانشگاه یزد. پنجمین سمینار سراسری بهداشت روانی دانشجویان. تهران: دانشگاه شاهد.
- پیامی، شهلا. (1380). بررسی مشکلات اقامت در خوابگاه از دیدگاه دانشجویان مقیم خوابگاه‌های مجردی دانشجویی دانشگاه علوم پزشکی تهران "، مجله طب و تزکیه دانشگاه کردستان. شماره 43، 20-24.
- تاجیک، عزیزالله {آنلاین}. مسائل و مشکلات دانشجویان در خوابگاه‌ها. قابل مشاهده در <http://forum.iransalamat.com>
- (1387). خوابگاه‌های دانشجویی. خبرگزاری مهر.
- خبرگزاری ایسنا. (1389). مشکلات خوابگاه‌های دانشجویی.
- خبرگزاری ایسنا. (1390). وضعیت خوابگاه‌های دانشجویان دانشگاه‌های غیر دولتی.

دهدشتی، معصومه؛ آهنکوب نژاد، محمدرضا. (1389). بررسی رابطه شادکامی با عملکرد تحصیلی دانشجویان بومی و غیر بومی. مجموعه مقالات پنجمین سمینار سراسری بهداشت روانی دانشجویان. تهران: دانشگاه شاهد.

درخشان، اکبر. (1382). بررسی شاخص‌های افت تحصیلی و عوامل موثر بر آن در دانشگاه علوم پزشکی مشهد. تهران: خلاصه مقالات اولین همایش بین‌المللی اصلاحات و مدیریت تغییر در آموزش پزشکی. ص 147.

رضایی آدریانی، مرتضی؛ آزادی، آرمان. (1386). مقایسه میزان افسردگی، اضطراب، استرس و کیفیت زندگی دانشجویان پسر و دختر مقیم خوابگاه‌های دانشجویی. فصلنامه پژوهش پرستاری، دوره 7، شماره 4 و 5.

رضازاده، راضیه. حسینی، سید باقر. باقری، محمد. (1385). نقش طراحی محیطی خوابگاه در کاهش فشار روانی دانشجویان.

رحیمی، چنگیز. (1385). به بررسی وضعیت سلامت روانی دانشجویان مستقر در اتاق‌های پرجمعیت و کم جمعیت دانشگاه شیراز. مجموعه مقالات سومین سمینار سراسری بهداشت روانی دانشجویان، تهران.

گروه نویسندگان. (1372) سمینار دانشجو و خوابگاه. تهران: وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی.

شال بافزاده، بهزاد. (1379). بررسی میزان شیوع اضطراب آکار و نهان و عوامل مرتبط با آن در دانشجویان ساکن در خوابگاه‌های دانشگاه علوم پزشکی تهران. پایان نامه دکتری، دانشکده علوم پزشکی تهران.

مسعودی، اکبر. (1385). بررسی اثر محل سکونت و جنسیت بر ادراکات و عملکرد تحصیلی دانشجویان مهندسی و علوم پایه دانشگاه شیراز، مجله علوم اجتماعی و انسانی دانشگاه شیراز دوره بیست و پنجم، شماره چهارم.

میر فتاح، فاطمه. (1372). مشکلات خوابگاه‌های دانشجویی. تهران: نخستین سمینار دانشجویان خوابگاه، وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی، نشریه بهکام، شماره 30.

مثنوی، عطااله. سام آرام، عزت الله. (1384) نگرش دانشجویان خوابگاهی دانشگاه علوم پزشکی ایران در مورد رفتارهای انحراف در خوابگاه‌ها. دوره ششم، شماره چهارم، شماره مسلسل

مصباح، نسرين عابدیان، احمد. (1383). بررسی میزان استرس و رابطه آن با ناامیدی در دانشجویان ساکن خوابگاه‌های دانشگاه تهران سال تحصیلی 82-83. طرح تحقیقی مرکز مشاوره دانشجویی دانشگاه تهران.

مه آبادی، الهام. (1389). رابطه الگوی رفتاری تیپ A,B با بهداشت روان دانشجویان بومی و بهداشت روان دانشجویان بومی و غیر بومی با نگاه به جنسیت. تهران: مجموعه مقالات پنجمین سمینار سراسری بهداشت روانی دانشجویان. دانشگاه شاهد، اردیبهشت 1389.

هاشمی، هدا. (1388). فضای خوابگاهی دانشجوی ایرانی، نصف استاندارد جهانی. روزنامه ایران. قابل دسترس در:

<http://www.magiran.com/npview.asp?ID=1854106>

ولی زاده، زهرا. (1383). مقایسه سلامت روان و عملکرد تحصیلی دانشجویان خوابگاهی و غیر خوابگاهی دانشگاه. تهران: پایان نامه کارشناسی ارشد.

یاوریان، رویا. گلشن، طیبه. (1385). میرزا استرس و نحوه سازگاری در دانشجویان خوابگاه‌های دختران دانشگاه ارومیه. فصلنامه دانشکده پرستاری و مامایی. سال چهارم، شماره سوم.

منابع لاتین:

Arulampalam W, Naylor R, Smith J . (2004). "Factors affecting the probability of first year medical students drop[out in the UK ": a logistic analysis for the intake cohorts of 1980-92. *Med Edu* 38 (5): 492-503

Bakhtari, Aghdam. Nooridade , Rogaye. A, Poorreza. D. Shojaezadeh. K, Azam. (2007). The Survey of Lifestyle Girl and Students Resident in Dormitories of Tehran University of Medical Sciences. *Research Journal of Biological Sciences* 2 (4): pp 456-461.

WHO-QOL Group. (1996). What is quality of life? World Health Organization:17:354_356.

Sirgy, M. J., Grezeskowiak, S., & Rahtz, D. (2007). Quality of college life (QCL) of students: Developing and validating a measure of well being. *Social Indicators Research*, 80, 343-360.

Byars , JL . (2005). " Stress, anxiety, depression, and loneliess of graduate counseling students: the effectiveness of group counseling and exercise". Dissertation of counselor education and supervision for the degree of doctor of philosophy. The University Texas. 2

BECK, A.T." (1998). *Psychology of self* , New York: Guilford press

Cheesman , j. (2006). “ Determinanants of student performance at university”.

Dehdozor GH.R., Mooseli H.A. (1999). ”A survey on dropout risk factorsity among .shiraz Medical University”. J Babol Univ Med Sci 2003 :5(Suppl2) :74-8{in Persian}

Eweniyi , G.B. (2009). “Stress management Skills and university students Academic bahaviour” The Social Sciences 4(1):139-142

Grant , A. (2002). “Identifying student’s concern : taking a whole institutional approach in student mental health needs : problems and responses “. Londeon : Jessica Kingsley publication .

Haran ,C . (2006). “The real world : recognizing mental illness in young adult “ Retrieved November 8,.

Heads of University Counseling Services of Royal College of Psychiatry ,(2003) .”The mental health of studnts in higher education” council report CR12 . {Online} Available from : URL : <http://hucs.org>

Jhonson W., Garry C., Kathryn N .”Strategies for enhancing student learning inresidence halls” .New Direction for Student Services 1996:75):69-82

Jahani Hashemin H , Rahimzadeh Mirmahalleh S, Ghafelehbashy H, Sarichloo ME. (2008). Investigating the mental health of the first – and last – year students of QUMS. the Journal of Qazvin University of Medical Sciences & Health Services:41-9

Klem T. (2000). “From classroom to learning community- one professor’s reflection”. About Campus; 5(3) 12- 19.

Khawaja Nigar N, Bryden KJ. “The development andpsychometric investigation of the university student depression inventory”. J Affect Disord. 2006;96:21-9.

Keeling R.P. (Ed.).(2004). “ Learning reconsidered : A campus – wide facus on the student experience “. Washington, DC :National Association of Student Personnel Administratores (NASPA) and American College personal Association (ACPA).

Khozaei Fatemeh , Aub Nadia. (2010). “ Asian Culture and History”. Vol.2 , No .2 (www.ccsenet.org)

Misra, R. (2000). “ Academic steree of college students : Copavison of student and faculty perceptions .” Collage student jornal ,

Majdodin A.(1995). “ The survey of educational decline in Ahvaz University”. (MSc thesis) .University of Shahid Beheshty.

Ofoghi N. (2009). "Comparative study of wrath and norms". *Journal of cultural researches*: 2(8):10-65

Pike G., Schroeder K., Berry T. (1997). "Enhancing the education impact of residential hall .The relationship between residential learning communities and first year college experiences and persistence". *Journal of College Student Development*:38(6):609-21

Ramesh. (2010). Hostel Lif? Available: [Http://www.sisadvice.com/backtoscholl.html](http://www.sisadvice.com/backtoscholl.html)

Reed MB, Wang R, Shillington AM, Clapp JD, Lange JE. (2007). "the relationship between alcohol use and cigarette smoking in a sample of undergraduate college students". *Addict Bahav*: 32(3):449-64

Rosen IM, Gimotty PA. (2006). "Evolution of sleep quantity .sleep deprivation ,mood disturbances empathy, and Burnout among interns ". *Acad Med*:81-82:5.

Schemid C. (2001). Educational achievement" *Journal of leadership in education* :4:237-60.

Terenzing P., "Student out of class experiences and their influence on learning and cognitive development: (20):149-162

Tovar E, Simon MA. (2006). "Academic probation as a dangerous opportunity :Factors influencing divers colleg student success", *Community College J Res & Pra*:30(7):547-64

Tovar E, Simon MA. (2006). "Academic probation as a dengerious oppportunity: Factors influencing divers colleg student success". *Community College J Res & Pra*:30(7):547-64

Zheng L., Saunders K., Shelley M., et al. (2002). "Predictors of academic success for freshmen residence hell students ". *Journal of College Students Developments*: 33(2):267-88

Zappala G. (2002). "The influence of economis disadvantage in the academic performance ". *J Sociology*:38(2):115-25.

Zahedy asl M.'Factors effected of educational progress in shahed student ". *Journal shahed University* 2003(3)9:12.

Uslu, Mustafa Girgin, Cagla Vacation Faculty, Konya, 42003, Turkey
Received October 26, 2009: Revised Decemder 2, 2009: accepted January 13, 2010.

UNESCO, "Regional office for Education in Asia and pacific Coping With Dropout" Bangkok : UNESCO Regional office for Education in Asia and pacific:1987:1-10

USA, {Online}. Advantages And Disadvantages .Available :
[Http://192.168.100.8](http://192.168.100.8)

Vitaliano,P."A diopsychological model of medical student distress". Journal of Behavioral medicine 1988,11.

A Model to Improve Living Quality in the Dorms of Islamic Azad University's 12 Districts

Reza Shabannejad

Student of Higher Education Management

Islamic Azad University, Science and Research branch

Nader GholiGhourgian (PH.D)

Faculty Member

Islamic Azad University, Science and Research branch

